GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mou, sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru seríe 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 40. Brasiovu 7 Iuniu|26 Maiu 1877.

Imperiulu Russiei.*)

III. Relatiuni religióse si eclesiastice. In Russi'a este, precumu erá mai inainte in cele mai multe staturi r.-catholice, una baserica a statului, de care se tiene si dinasti'a. Acea baserica e cea orthodoxa, séu cumu se mai numesce, greco-russésca, cu 56 millióne de suflete, adeca toti russi albi, partea mare a russiniloru séu ruthenilora si mai multe alte popóra convertite dela religiunea mohamedana si dela idololatria. De basericele numite de russi si greci heterodoxe se tienu 19 millióne, éra restulu populatiuniloru in tierile cele mai departate si selbatece e idolatru. Rom.-catholici (cu Poloni'a cu totu) trecu preste 6 1/2 millióne. Asia numitii schismatici séu rascolnici, russi desbinati de catra baseric'a statului, la 800 de mii. Armeni catholici vre-o 60 de mii; armeni gregoriani la 500 de mii. Lutheranii computati la unu locu cu reformatii, anglicanii, memnonitii, hernhutianii aprópe 4 mill. De religiunea mosaica se tienu preste 2 millióne. Mahomedanii 5 1/4 mill. Inchinatori pagani de ai lui Lama si Siamau la 500 mii etc. etc.

Pana la imperatulu Nicolae se aflá in Russi'a si baserica gr.-catholica, numita de russi in batjocura si uniata, cu unu numeru de suflete preste 4 millióne. Dupa revolutiunea polóna din 1830 imperatulu irritatu in gradulu supremu -si propuse a desfiintia nu numai nationalitatea polóna, ci a estermina din imperiulu seu atatu religiunea rom.-catholica, catu si ori-care alta religiune, confessiune, secta, baserica, cu scopu de a realisa in imperiulu seu uniformitate perfecta in tóte respectele. Elu nu vedea in mani'a sa, ca acea idea nefericita, care in alte staturi si vécuri costase viéti'a la millióne de ómeni, pentru seculu nostru este unu anachronismu grosu, una aberratiune de minte, recunoscuta odenióra chiaru de imperatulu romano-germanu, dupa-ce versase torrente de sange pentru ea. Asia tiarulu mai antaiu in an. 1831 prin ucasele (decretele) sale din 5 Iuliu si 19 Octobre oprí pe r.-catholici a'si mai edifica baserici noue, éra unu numeru de baserici vechi le luà dela catholici cu forti'a si le dete russiloru orthodoxi. Aceste doue mesuri tiranice le decopiase imp. Nicolae dela sultanii turcesci, carii tocma asia au tractatu pe crestini, luandu-le basericele si oprindu'i sub pedépsa cea mai grea de a'si edifica nóue. In a. 1839 Nicolae merse mai departe; elu dede ordinu a se conchiama o umbra de sinodu gr.-catholicu, compusu pe sprincéna, precumu se face in ori-ce statu absolutisticu si sub constitutiuni bastarde, minciunóse, apoi midiulócí cá in acela se se proclame incorporarea basericei gr.-unite cu cea russésca orthodoxa. Asia in cateva septemani s'au si incorporatu vre-o 3 millióne, éra cei, carii se oppunea era pedepsiti fórte aspru, chiaru si cu Siberi'a. Cu tóte acestea au mai remasu multi gr.-catholici; déra numerulu loru scade mai pe fia-care anu asia, catu de es. datele statistice officiali din 1875 ne arata, ca in acelu anu au mai trecutu la baseric'a orthodoxa de voia de nevoia 250.007 greco-uniti. In a. 1842 prin unu altu ucasu s'au confiscatu tóte averile immobili ale baserice̦loru catholice si in loculu acelora s'au datu subventiuni in bani dela statu, cá asia, cu modulu acesta, regimulu se póta tiené mai bine pe cleruri de barba, de plete, de cingatória si de urechi. Din aceste cause se nascù apoi conflictulu celu aprigu si neimpacatu intre Pap'a Romei si intre Cesaro-pap'a din St. Petersburg, care tiene pana astadi. De altumentrea proselitismulu religiosu in Russi'a nu crutia nici pe protestanti, din care causa tierile dela marea baltica au se sufere fórte multu. Numai cu jidovii nu o póte scóte la cale clerulu russescu. Regimulu a luatu atatu inainte, catu si mai alesu sub domni'a lui Nicolae I cele mai energióse mesuri spre a indupleca pe israeliti cá se se boteze; acestia inse au sciutu se dejóce totudeuna ori-ce mesuri despotice. Nici stramutarea loru dintr'una parte a imperiului in alta, nici imposite si taxe grele esceptionali, dictate numai asupra jidoviloru, nu'i póte infrange nici abate dela legea loru. Ici-colea cate unulu, cine scie din ce interessu, din convictiune de siguru ca nu, trece la baseric'a russésca. Asia de es. in a. 1875 clerulu intregu russescu abia potù boteza 430 de hebrei. Ar' fi vai de sufletulu celui ce ar' cutedia se se mai intórca la legea mosaica, déra jidovulu scie se'si ajute; -si scóte pasportu si vine in Moldov'a, érasi la sinagoga evreésca. Mahomedanii inca sunt fórte tari in legea loru, in catu érasi mai multu numai din interesse personali se botéza cate 3—4 sute pe anu.

Nimicu nu face Russiei asia nume reu cá proselitismulu fortiatu, anume in aceste timpuri, candu de alta parte Nihilismulu = Atheismulu, a inceputu se ródia chiaru la baierile basericei orthodoxe, éra in regiunile superiori, in familiile aristocratice ideile protestantice se propaga cu multu succesu. Aceste sunt totu atatea simptome, ca nu e departe timpulu, candu se va proclama si in Russi'a marele principiu: Eclesía libera in statu liberu....

Popórale europene au idei fórte curióse despre gradulu culturei clerului russescu. In Russi'a strabatuse christianismulu incependu din sec. alu 9-lea successive, propagatu acolo prin calugarii grecesci, carii li se si impunea loru de archierei si apoi occupá catu se potea mai multe ranguri eclesiastice, éra de cultivarea unui cleru patrioticu nu ingrijía mai nimicu, buna-óra cá si in tierile Daciei. Urmarea fù, ca mai tardiu tiarii Russiei luara pe calugarii grecesci la góna, ii tramisera de unde au venitu, subtragundu totu-odata baseric'a Russiei cu totulu de sub jurisdictiunea patriarchului dela Constantinopole. Déra in a. 1721 Petru I desfiintià chiaru si patriarchi'a russésca, éra in loculu aceleia institui unu sinodu sub presidiulu seu si alu mitropolitului primate, inse asia, ca presidiulu acestuia este mai multu numai de onóre, pentru-ca decisiunea definitiva depende totudeauna dela imperatulu, pe care-lu representa in sinodu de regula unu functionariu inaltu sub titlu curiosu germano-latinescu de Oberprocurator, care siede alaturea cu mitropolitulu primate, cá Alter ego alu imperatului si are dreptulu de Veto in numele acestuia. Adeca cesaro-papismu intrupatu, potestatea eclesiastica inghitita in cea profana, precumu fusese la romanii antici, unde Imperator Caesar Augustus era totu-odata Pontifex maximus. Se intielege apoi, ca din diu'a, in care tiarii au trasu la sine potestatea eclesiastica, au si luatu asupra'si respunderea pentru prosperitatea basericei cu atatu mai virtosu, ca ei o au si pusu in servitiulu statului pentru scopuri diverse. Tiarii inse au si facutu pentru baserica multu, ca-ci o au scosu binisioru din cumplit'a intunecime.

In respectu eclesiasticu Russi'a orthodoxa intrega se inparte numai in 52 diecese, in care se afla 38,562 baserici parochiali si 12,860 baserici, care au titlu numai de paraclise séu capelle. La 1400 de suflete se vine 1 preutu; déra e lipsa mare de preuti, ca nici chiaru russii nu se mai tragu bucurosi in cleru; nu, vedi bine, ca le stau nenumerate alte functiuni deschise.

Pentru cultur'a clerului russescu se afla institute diverse superiori si inferiori, si anume: 4 academii theologice in 4 parti ale imperiului, 53 seminarie, 186 scóle gimnasiali séu preparatórie pentru seminariu.

In tóte acele scóle clericali se aflá in an. 1875 scolari si studenti 40,596, dintre carii 15,422 erá tienuti din fondurile eclesiastice, éra ceilalti se tienea cu spesele proprii. In cele 4 academii frequentá 584 de studenti; pe la seminarie 12,225; ceilalti erá in scólele inferiori. — Professori in tóte scólele clericali functioná 2520. Bibliotheci formate pe la basericele si institutele clericali erá 15,444 partea cea mai mare infiintiate din fondurile eclesiastice. In diversele diecese se afla si 56 de ospitale pentru bolnavi. Monastiri gr.-russesci de barbati sunt in tóta Russi'a numai 350 cu 10,499 persóne, dintre care 4810 sunt numai „frati". Monastiri femeiesci sunt 143, cu 14,958 calugaritie, din care inse 11,371 erá numai sorori, adeca femei nefericite, care'si cauta unu adapostu mai bine la monastiri, decatu pe airea.

Starea basericei rom.-catholice totu mai erá óre-si-cumu de suferitu pana la revolutiunea polóna din 1863, éra de atunci incóce este vai de ea. Prin ucasulu din 8 Nov. 1864 s'au desfiintiatu in Poloni'a 110 monastiri catholice. Prin altu ucasu din 26 Dec. 1865 s'au confiscatu totu restulu averiloru catholice, si astadi tóta preutimea catholica trage salarie fixe cá toti functionarii statului. In a. 1867 fù desfiintiata archiepiscopi'a din Varsiavi'a si administrarea tuturoru afaceriloru catholice se concentrà in St.-Petersburg la unu colegiu sub conducerea archiepiscopului de Movilau. R.-catholicii au 6 episcopie cu 6 seminaria, 90 scóle superiori, 200 secundarie si 1 academia clericale, stramutata dela Varsiavi'a la St.-Petersburg.

Protestantii au pucine scóle clericali, déra cu atatu mai multe profane.

Jidovii au 5 scóle preparative de rabini, sustienute cu spesele statului, éra scóle merunte, talmudice, bigotte, au fórte multe.

Mohamedanii au 5483 mosiee séu baserici, si numai vre-o 650 medrese (scóle.)

*) A se vedé Nrii 37, 38.

Brasiovu, in 6 Iuniu st. n.

Dlu primu ministru si totu-odata ministru alu afaceriloru interne Colomanu Tisza a mai seversitu unu actu nu numai de inalta politica, ci si de inaltu patriotismu si de mare ingrigire pentru presentulu si viitoriulu statului maghiaru. O cocóna officiósa din Pest'a ne spune, ca numitulu domnu ministru, avendu in vedere reportele false, scorniturele incornurate ale spioniloru sei din Transil-

vani'a, dupa cari pe aici, in partile vecinasie cu Romani'a, lumea ar' fi fórte ingrigiata pentru securitatea persónei si a averei din caus'a resbelului din apropiare, — s'a apucatu si a adressatu catra argatii sei supremi din comitate unu circulariu importante, prin care i róga confidentialu, cá se linistésca spiritele cetatianiloru ingrigiati, se-i luminedie si asecure, ca guvernulu nu va intrelasá nice pre venitoriu, cá si pana acumu, a urmarí cu atentiune complicatiunile din Orientu, precumu si atitudinea Romaniei si ori-ce eventualitati possibile, inse d'ocamdata nu vede necessitatea, cá se recurga la mesure straordinarie.

Ce spirite voiesce dlu ministru se linistésca prin acestu circulariu, nu potemu scí; si anume nu potemu scí mai antaiu din caus'a, ca nu scimu si nu presupunemu se esiste intre locuitorii Transilvaniei vecinasi cu Romani'a vr'o mare ingrigire de securitatea averei si persónei, mai vertosu déca avemu in vedere si impregiurarea, ca locuitorii transilvani marginasi cu Romani'a sunt giuru impregiuru romani, cari, lucru firescu, nu se potu teme de Romani'a; apoi secuii inca nu potu fi nelinistiti in acestu respectu, fiindu-ca i vedemu si astadi cumu trecu cu gramad'a in Romani'a, cá se-si castige panea de tóte dilele; secuii sciu, ca din partea Romaniei ei nici-odata n'au avutu se suferia vre-unu atacu asupra averei séu persónei, din contra Romani'a li-a fostu totu-deun'a cá o mama buna, care li-a datu mana de ajutoriu la nevoi si necasu. Cumu-ca apoi locuitorii sasi inca nu sunt de locu ingrigiati de securitatea averei si a persónei loru din caus'a evenimenteloru din Romani'a se póte vedé pre fia-care di din diurnalele loru. —

Pentru aceea nu intielegemu temerile dlui Tisza; nu le intielegemu nice atunci, candu amu admitte, ca spionii dsale l'au informatu despre niscari conjuratiuni romanesci, cá cea din Sacele, care ar' stá in legatura cu Romani'a, — pentru-ca nu numai dlu Tisza, ci tóta lumea scie, ca nice poporulu transilvanu, nice Romani'a n'a datu pana acumu nice celu mai micu semnu de ostilitate facia de statulu maghiaru. Dlu Tisza a facutu deci, dupa parerea nóstra, unu lucru imprudentu, care este menitu mai multu se sternésca decatu se potolésca ingrigirea.

— In 11 Iuniu c. n. se va tiené in cerculu Orestiei alegerea noului deputatu in loculu dlui Axente Severu, pre care camer'a maghiara l'a dechiaratu de lipsitu de mandatu, din causa ca nu s'a presentatu in camera spre a partecipá la activitatea ei. Speramu ca in aceste momente mai multu cá ori si candu alta-data bravii alegatori romani dela Orestia voru scí se-si implinésca frumós'a detorintia ce o au facia de natiune, alegundu unu demnu successoru lui Axente Severulu.

— Diurnalele maghiare suntu érasi pline de sciri referitórie la mobilisarea armatei austro-maghiare. „Ellenör“ publica o corespondintia din Vien'a, fabricata in Pest'a, ca cate trei baterie din fia-care regimentu de artileria au primitu avisulu, de a stá gat'a, ca-ci ordinulu de mobilisare póte se sosésca in fia-care momentu. „Deutsche Ztg“ din Vien'a scie si mai multu in acésta privintia. Ea dice, ca locurile competente au si decretatu mobilisarea unei parte a armatei, care se va concentrá in Transilvani'a si Banatu. — Acesta sgomotu de mobilisare este de buna séma inscenatu cu intentiunea, de a trage unu firu cu miere prin gur'a unguriloru, cá celu pucinu pana atunci se taca, pana candu 'si voru linge buzele de acésta miere.

Inse nice noi nu negamu, ca Austri'a nu se preparédia, séu ca nu este dóra chiaru preparata pentru eventualitatea unei mobilisari. Ba din contra scimu, ca in dilele aceste tóte strimtorile, tóte pasurile si potecele catra Romani'a au fostu cercetate de officieri inalti din statulu majoru; inse pentru aceea nu ne vine a crede ce dice o telegrama dela Ploiesci, ca acolo s'au tocmitu de unu millionu floreni barace pentru honvedii maghiari. Dér' mai sunt inca si alte nouedieci si noue de cause, cari ne facu a nu da crediementu scornitureloru maghiare, si cea de antaiu este, ca domnii unguri nu prea dispunu de millióne de bani, cá se faca barace de honvedi in Ploiesci, fiindu-ca Rothschild nu mai vrè se le dè.

O mobilisare partiale a armatei regulate se póte face, inse cumu-ca cei 16 honvedi garnisonati in Brasiovu nu voru vedé Ploiescii, despre acést'a garantamu.

— Deputatii cechi din diet'a boema au adressatu presiedintelui comitetului slavu din Moscovi'a adressa, in care dicu, c'a sositu momentulu, in care slavii au se duca rolulu primu in istori'a universale. „Poporulu russu, cá unu erou june plinu de enthusiasmu nobilu si fora respectu la folosu propriu, a inceputu lupt'a pentru crestinetate, pentru umanitate si libertatea fratiloru sei subjugati. Si elu a facutu acestu pasu tocmai la tempu, pentru ca Europ'a a imbetranitu si nu mai este in stare a se insufletî pentru cultura si umanitate.“ — Acésta adressa este subsemnata de Dr. Rieger, corifeulu cechiloru, contra caruia, precumu si contra consociloru lui s'a inceputu investigatiune criminale, atribuindu-li-se crim'a de tradare de patria.

— Foile offiióse din Vien'a, cumu e „Presse“ si „Fremdenblatt“ continua d'a portá unu limbagiu moderatu si binevoitoriu facia de Romani'a, totu-odata nu incéta d'a asigurá, ca nu cele ce se intempla in Romani'a, catu mai multu cele ce se petrecu in Serbi'a potu fi de natura d'a produce nelinisce si ingrigire dlui de Andrássy. Interessantu e ceea ce scrie „Fremdenblatt“, dupa ce constata acést'a. „Ce se atinge de Romani'a, dice numit'a foia, apoi cele ce se intempla astadi acolo sub impregiurarile estraordinare impuse acestei tieri, vinu mai pucinu in considerare, cá cele ce voru se fia acolo schimbate si consolidate in form'a, in care au fostu schimbate. Acést'a este o intrebare, a carei'a solutiune nu póte fi si nu va fi unilaterala. Atatu independenti'a acestui statu catu si intinderea eventuala a frontiereloru sale este supusa sanctiunei europene si este afara de ori-ce indoiéla, ca acést'a sanctiune tocmai asia nu se va poté incungiurá, precumu nu se va intemplá, cá interessulu specificu austriacu se intre in conflictu cu interessele celorulalte poteri europene, fia in acésta causa séu in cestiunea navigatiunei dunarene.“ — Espectoratiunea acést'a a fóiei ministeriului de esterne este remarcabila nu atatu pentru aceea ce voiesce a afirmá, catu mai multu pentru ceea ce retace.

— In fine camer'a Romaniei s'a intrunitu in numeru completu si cu mare maioritate de voturi a votatu proiectulu de lege despre introducerea baniloru de harthia in suma de 30 millióne. Acesti bani sunt garantati cu domeniele statului si dupa regularea financieloru tierei se voru scóte érasi din comerciu.

— Ministeriulu grecescu s'a compusu sub presiedinti'a lui Comonduros, care este totu-odata si ministru de esterne. Se crede, ca Greci'a inca va nisuí se profite ceva din complicatiunile actuale si asiá se va amestecá in resbelu; ea a si dirigeatu dejá catra confinie vr'o 14 mii de soldati.

Resbelulu.

Liniscea ce domnesce pe campulu de resbelu dela Dunarea de josu se va intrerumpe indata dupa sosirea imperatorelui russu in Romani'a, care sosire este anunciata pe astadi, pentru aceea dlu Cogalniceanu ministrulu de esterne a plecatu deja domineca sér'a la Ungheni, spre a intimpiná pe Maiestatea sa. Fiii imperatorului russescu marii duci Vladimiru si Alexe se afla dejà la cortelulu generalu din Ploiesci. Dumineca in 3 Iuniu au facutu o escursiune pana la Bucuresci dimpreuna cu marele duce Nicolae, unde au fostu intempinati la gar'a Tergovistei de catra Domnitoriulu Carolu si cas'a sa civila si militara.

— Comitetulu centralu din Berlinu, infiintiatu pentru ajutorarea celoru raniti in resbelu; va tramite la Bucuresci trei trenuri de cate 20 vagóne dimpreuna cu requisitele necessarie. Sosirea acestoru trenuri este anunciata pe 14 Iuniu; ele se voru pune la dispositiunea societatii „Crucei rosiie“ alu careia presiedinte este, precumu se scie, principele D. Gr. Ghica. — Ce dice la acést'a dlu Tisza, care sustiene, ca este necomptabilu cu neutralitatea unui statu, cá se permita a se infiintiá comitete filantropice pentru ajutorarea ranitiloru in resbelu?

— Ministrulu de resbelu alu Romaniei a publicatu concursu pentru liferarea a 1100 de corturi pentru armata, cari in 30 de dile trebuie se fia gat'a.

— Precandu unele diurnale pretindu, ca resbelulu nu se va mai continuá, ci se va incheiá pace, deórace Turci'a primesce ori-ce conditiuni, pre atunci altele sustienu cu mai multu temeiu, ca in 9 Iuniu trupele russe voru trece Dunarea in presenti'a imperatorelui Alessandru.

— Trupele russesci din Asi'a mica se apropia totu mai tare de Erzerumu. O scire mai noua din Londonu anuncia, ca fortaréti'a Cars va pati in curendu ceea ce a patitu si Ardahanulu, deórace este dejá incongiurata de russi.

Solnocu-Doboc'a, 1877.

Nedreptate, apasare sistematica, ura in contra totu ce e romanu. Éca in pucine esprimatu totu ce e introdusu in acestu comitatu de catra domni situatiunei actuale. Ei vine omului a crede, ca nu se afla in tiér'a s'a, ci in Bulgari'a intre basibuzuci si intre selbaticii Cerchezi. Tóta lumea scie ca acestu comitatu e locuitu de romani si numa pucini maghiari, si asia, candu s'ar' imparti dreptatea egalu, romanii ar' dispune de destinele loru. Dér' lucru e intorsu. „Pasi'a, tramisu aici de guberniulu ungurescu, cá supravighiatoriu alu administratiunei, -si ia si altu cev'a de tema principale a missiunei sale: Delaturare a totu ce e romanu, coruptiune si terrorismu in contr'a ori si carei manifestari de semtiemente nationali.

Tipulu si asemenarea sfarmatoriului. „Apo sistem'a virilismului, servilismulu functionariloru totu atatea cause, pentru cari romanii din acestu nefericitu comitatu suntu suprimati si adusi la neputintia politica, si loviti in tóte drepturile loru. Incrediuti politicastrii maghiari in aceea, ca nu-si impiedecati prin mai nici unu romanu in planurile loru, ca-ci afara de unulu, si acela singuru, nime nu-si deschide gur'a in comitete, asia capata curagiu si cu resfatiare procedu in planurile loru de suprimerea romaniloru.

De aci indresnéla órba de a nu respectá nici legea, candu e vorba de maréti'a loru opera (?) maghiarismulu in tienuturi romanesci.

Deci legea loru e cá a fariseiloru, cari strigau „lege avemu si dupa legea nóstra trebue se mori“.

Documentu. La inceputulu a. c. notarii cercuali si au tramisu preliminariele comunale, scrise in limb'a poporului ad. romana, decretata de limba oficiósa a comuneloru prin poporulu insusi, conformu legei, dér' la propunerea marelui patriotu subactorele Rácz László s'au retramisu tóte notariloru pre langa ordinulu de a se compune in limb'a maghiara.*) Notarii nu protestara, facura capu plecatu, cá se fia scapati de persecutiune, ca-ci cei ce calca legea de multe suntu capabili. Unu protopopu gr. cat. din cerculu Lapusiului a cerutu dela comissiunea administrativa comitatense, se indrumedie pre pretore, cá se'lu ajute in organisarea scólei din parochi'a s'a; dér' acea suplica scrisa romanesce s'a respinsu, neluandu-se la desbatere, pentru ca erá romanesce. Diurnalulu „Szolnok-Doboca“ vine in numerulu seu mai próspetu si ne relatédia acést'a cá unu actu de mare patriotismu din partea comissiunei, si unu pecatu alu protopopului, care a cutediatu a scrie romanesce si inca comissiunei administrative. Seraca lume, ce ai mai ajunsu!

Astadi asiá, mane poimane -si voru intende mán'a sacrilega si in sanctuariulu basericei, ca-ci in scóle 'si pusera peciorulu. Vestitulu inspectore scolasticu, de care dicu unii, ca e jidovu botesatu, nu sciu, Liber Iozsi, in visitatiunile sale a inceputu a recomandá invetiatoriloru in tonu camu impunatoriu portarea protocóleloru scolastice in limb'a maghiara unic'a salvifica. Se se linga pre buze mari'a sa. Si déca-i cade cu greu, ca nu se póte intielege cu unu invetiatoriu de pre la sate, in limb'a ungurésca, invétiè romanesce, de nu, duca-se unde vorbescu numai unguresce ori evreesce. Ér' cu amenintiarile -si póte pune pofta 'n cuiu, ca-ci noi nu suntemu cei din nordulu Ungariei.

Nu credu, cà se mai fia in vreunu comitatu asiá cá la noi, corruptiune de o parte, ér' de alta terórе si calcare de lege. Cugetulu dloru porunciatori e vediutu, suprimerea pre incetulu a totu ce e romanescu, si la urma calea pregatita, ne mai fiendu conturbati de neme, si avendu o céta de ómeni corrupti natiunalmente, se inaltiè stégulu maghiarismului in aceste tienuturi romanesci; — ér' pre celu cu sentiemente leali si drepte, numai romanu se fia, se'lu persecutedie, se'lu eschida dela tóte, cá de esemplu pentru cei slabi de angeru. — „Nem oda Buda“.

---

*) Tóte decisiunile congregatiunei comt. incatu numai se referescu la noi, tóte ni-su indreptate in contra. Cate instructiuni dela comitatu, tóte se impartu unguresce, de si acea limba nu e intielésa de 1 din 1000.

La din contra, prin o atare procedura se fia siguri domnii nostri, ca nu voru ajunge la successulu doritu, ci in loculu aceluia voru culege amare frupte, care suntu: neincredere din partea romaniloru si intarirea in cugetulu, ca fratietatea si iubirea fratiésca, ce ni-o faciarescu, suntu numai palavre, vorbe góle. — Apoi suspicarile, aruncarile in facia, si denunciarile, ca suntemu ómeni rebeli, facute cu intentiune, ca-ci-su multu mai rafinati de catu se nu védia si se nu scia, ca noi suntemu fórte, fórte paciniti si linisciti, cu sperarea la Ddieu si in intentiunile prea bunului nostru monarchu, — acele nu voru infricá pre romani, ca-ci suntu tari in nevinovati'a loru si mandri in iubirea de patria. Sciu din fonte siguru, cumu doi maghiari — teneri de spiritu — se intielegeau cumu ar' trebuí romanii compromisi, si se delectau, cà cumu sciu ei fabrica intre sene scorniture, in urm'a caror'a póte fi ori ce romanu de omenia prinsu, inchisu cá periculosu statului. Morala diavolésca! Apoi se ne mai miramu de denunciarile de asta iérna, facute la comitele supremu despre conspirarea romaniloru din cerculu Lapusiului in contr'a statului? Éca fontan'a aceloru denunciari nerusinate, fabricate de unu omu in etatea camu de 40 ani, caruntu de diumetate, si de unu copilandru desmatiatu.

E tempulu dér', cá romanii din acestu comitatu, membrii ai comitetului, se se concentrediè, e tempulu, cá se-si aduca a mente de missiunea loru si de missiunea ce le a incredintiatu poporulu, candu i a alesu. Lasetatea ne omóra, ér' contrarii nostrii ridu in pumni de noi, ca nu ne aparamu ce e alu nostru. Comitatulu e maritu, o parte din Chioru si Doboc'a anessate la Solnocu, avemu ómeni destuli de deceptati, esperti, barbati harnici, romani devotati causei natiunale; acestia se pasiésca in unire la lupta si se ne apere. Acést'a o pretendemu. — Cumu?

Déca romanii din comitatulu Bistriti'a-Naseudu au aflatu necessaria formarea unui clubu, acolo unde e paradisulu pamentescu, facia cu noi, cu atatu mai virtosu e necesitate urgenta la noi formarea unui clubu natiunalu romanu din toti romanii inteligenti din comitatu. Acést'a sub scutulu dreptatiei pre terenu legalu, si cu intielegere se lupte umeru la umeru in contra ultragieloru cu carii ne tractédia. Apoi se ne aducemu amente, cà la finea anului acestuia se voru alege noi officiali de comitatu, organisarea nóua se vá pune in pracsa, si bine se-si insemne fia-cene faim'a respandita, de ceea ce a disu siefulu comitatului. ca: „are sperarea cumca in scurtu tempu nu va mai vedé nece unu Olachu prin cas'a comitatului". Propusu infernalu acesta. Celu bravu cade luptandu-se, ér' lasiulu dà dosulu la lupta. Se luptamu dér' pre calea legala, si déca din caus'a jidaniloru virilisti, de cari e plina cas'a comitatului, si a servilismului mameluciloru s'ar' intemplá se fimu striviti cu dreptulu in mana, celu puciuu se remanemu cu onórea si cu conscienti'a linistita, ca amu facutu destulu detoriei nóstre si dorintiei natiunei de a luptá pentru drepturile, cari ei competu cá natiune.

„Cunctatoru"

Oradea-mare in 1877.

. . . . In timpuri mai favorabile, candu si romanii resuflau mai usioru, Bihari'a inca a crescutu din sinulu seu si a datu natiunei unu numeru insemnatu de fii cu caractere si anime curatu romanesci, cari pana in timpii mai recenti — 1868 — 1870 — nu numai se sporisera la unu numeru imbucuratoriu, ci ajunsera si la unu gradu alu culturei, in catu radiele loru de sciintia si cultura respandite prin propriele si numerósele loru opuri inaintea posteritatei voru remané purure senine.

Lasu enumerarea aceloru barbati de specialitate, cari s'au ocupatu cu edarea mai multoru carti scientifice, precumu lasu si numirea aceloru opuri, le lasu dicu tóte aceste dexterului penelu alu unui altu barbatu de aici multu mai competente, care in lucrarile séle de mare interesu, pe care speramu ca nu peste multu le vá poté predá publicului romanu, in totu casulu va supliní si acést'a lacuna. Me marginescu deci a afirmá numai adeverulu: ca romanii bihareni pana in timpulu numitu (1870) prin cualificatiunile, caracterulu, numerulu si solidaritatea loru, atatu pe terenulu socialu, catu si pe celu politicu insuflau strainiloru respectu si recunoscintia. Totu pe aceste timpuri mai favoritorie a prinsu radacini si societatea de lectura a junimei romane de aici $85^1/_2$ care cu ce farmecu a contribuitu la despoiarea obscurantismului, la latirea culturei, insufletirea si iubirea de natiune, lasu se marturisésca archiv'a numitei societati, demonstre-o acést'a istori'a infiintiarei acelei societati scrisa in operatulu ei „Fenice" din anulu 1867 prin agerulu condeiu au dlui si fratelui N. Oncu; cu unu cuventu, lasu se vorbésca tóte semnele de viétia date de numit'a societate, care a infloritu in decursulu mai a 3 decenii, dér' care adidorere! nu mai esista. Er' pe candu de o parte institutele de invetiamentu erau multu mai indesate cu tineri romani, pe atunci de alta parte nici massei poporului nu-i lipseau probatii sei fii, sub a caroru conducere acela-si suportá sarcinele séle mai usioru.

Cu espirarea inse a aniloru 1868 — 1870 inca si natur'a si-a retrasu si denegatu acestu favoru, de care impartàsise pe catva timpu si pe romanii bihareni.

Ne-au ajunsu deci tempuri grele, dies ille, dies irae. Dintre loviturile grele, cari in periodulu timpului din urma au ranitu multu sinulu romaniloru in genere, dér' in deosebi a celoru din acestu comitatu, cele mai doreróse suntu pierderea mai multoru fii anteluptàtori ai sei cu turm'a loru de suditi. Si anume abstragundu dela frumós'a cununa a dignitariloru basericesci repausati sub si din preuna cu cei doi episcopi ai loru din urma romani, poporulu biharénu intre altii si-a mai pierdutu si urmatorii sei inteligenti anteluptatori, cumu suntu: Petru Pavelu, Ioanu Vas, Ioanu Fasie, Stefanu Abrudanu, Vasilie Benchisiu, Procopiu Laza, N. Bodea, Teodoru Bordasiu, George Cosm'a, Alesandru Indreiu s. a., toti barbati de statu, pe a caroru morminte eu din parte-mi totu deuna cu pietate voiu versa lacrimi. Sórtei ne satióse inse nu i-a fostu destulu nici atatá, ci a ordonatu, cá si din acei barbati nascuti si crescuti de parinti bihoreni mare parte, cari au mai remasu in viétia, se-si uite si se lase rudeniele, cunoscutii si amicii din copilaria dinpreuna cu poporulu, intre-care s'a crescutu; se-i lase dicu pe acesti-a in man'a sortii vitrige, eara ei se parasésca acestu comitatu. De acesti-a suntu: Parteniu Cosm'a, George Popa, Teodoru Popu, Savu Borha, Iosifu Boto, fratii: Atanasie si Ioanu Tuducescu, Mironu Pompiliu s. a.

N'a produsu inse mai mare disgustu si amaratiune in mas'a poporului decatu impregiurarea: ca si cei doi deputati din urma nationali, alesi in cerculu Beiusiului si anume: Demetriu Ioanescu si Parteniu Cosm'a asemene o-au parasitu. Acelu Ioanescu, pe care acestu poporu l'a alesu cu o insufletire neparalisata in statu, si acelu Cosm'a, de care poporulu biharénu 'si legase tóta anim'a si speranti'a s'a, de care nici a visatu candv'a, ca-lu va parasí, dér' pe care, spre adenc'a dorere a acestui poporu, alte interese private-particulari-lu smulsera din sinulu seu.

(Va urmá.)

Romani'a.

Bucuresci, 16/28 Maiu.*) Mai nimicu nu v'asiu sci scrie de aici, ce nu ati fi in stare se aflati din diariele capitalei, care esu de cate 6 ori pe septemana. Cu atatu mai multe ar' fi de rectificatu si respinsu din fabulele propagate in diariele dela Vien'a, B.-Pest'a si Londonu, suntemu inse prea siguri, ca se voru desmintí tóte prin faptele complinite si ca ele insele se discreditédia neincetatu.

Diariele inemice noue, dupa proclamarea independentiei in 10/22 Maiu au cercatu a reduce bucuri'a nationale la 0 dicundu, ca poporulu nu ar' fi partecipatu de locu la acea bucuria. O de a-ti fi fostu aici, cá se vedeti cu ochii dvóstre. V'amu observatu si in altu anu, ca pe acestu poporu alu nostru ilu cunosci numai la ocasiuni mari, precumu a fostu si acésta; in alte timpuri ti s'ar' paré, ca poporu mai indolente nu ar' fi altulu. Se duce minune, ce instinctu finu are poporulu nostru, cá se se manifeste tocma la di si la momentu, nici mai curendu nici mai tardiu. Amu auditu pessimisti de cei invechiti in hipocondri'a loru dicundu: Numai ast'a nu a-si fi crediut'o; mi se pare ca visezu. Unulu din amicii mai pessimisti compuse una poesia prea frumósa la „Steu'a Romaniei."

Déra se lasamu capital'a, se aruncamu ochii preste tiér'a intréga. Nu numai dela urbi, orasie si orasiele, ci si dela mai multe comune rurali vinu neincetatu adresse de felicitari coperite cu sute de subscriptiuni catra Domnitoriu si ministeriu. Bine se fiu intielesu, ca eu nu vorbescu aici de felicitari obligate ale prefectiloru de districte, si ale primariiloru urbane, si nici de ale trupeloru cu comandantii loru in frunte; ci eu amu in vedere numai manifestatiunile spontanee, esite din buna voia a diverseloru classe de poporu, precumu preotime. proprietari, comercianti din tóte orasiele, deputatiunile acestora tramise la Bucuresci. Te Deum serbatu cu mare solemnitate in tóte capitalele districteloru, daruri si ospetari facute cu acea ocasiune la trupe. Tóte acestea le poteti afla in cativa Nri ai „Monitoriului officiale", in care pe cóle intregi se publica numai manifestatiuni de bucuria. Bine, dela populatiunile curatu romanesci aveamu dreptu se asteptamu acestea manifestatiuni n a t i o n a l i; ce veti dice inse, candu veti da in acelasi „Monitoru" preste adressele subscrise de colonistii bulgari din Basarabi'a romanésca, de unde au venitu asia dicundu cu dutien'a; ce veti dice despre adress'a cea frumósa a coloniei grecesci dela Bàrladu, cumu si de nenumeratele supscriptiuni ale israelitiloru nemtiesci locuitori in capital'a Moldovei! Tacu de israelitii spanioli, vechi locuitori in capital'a Munteniei, ca-ci acestia sunt considerati chiaru si de catra cei mai aprigi adversari ai jidoviloru austriaci, cá „romani de religiune mosaica." Mai multu: Ori-unde s'au tienutu Te Deum si sunt din intemplare consuli ori v.-consuli de ai poteriloru straine cá residenti acolo, au participatu la acea solemnitate. Pe unde se aflá trupe russesci, adeca dincóce de Oltu, comandantii si generalii cu statulu loru majoru au asistatu in corpore la cerimoni'a religiósa. Asia de es. in Slatin'a asista comandantele de corpu cu alti 8 generali russi. Eu din parte'mi punu mare temeiu pe manifestatiunile eminentu nationali si patriotice dela Iassi, din causa ca acésta capitala, in care s'a nascutu, urditu, nutritu si realisatu mai antaiu sublim'a si salvatóri'a idea a uniunei de patria si natiune, de cativa ani incóce trecea pre multu de oppositionala. Astadata vediuramu pe capi de ai opositiunei rivalisandu cu ceilalti concetatiani in manifestatiunile loru patriotice, la carii se alatura si corpulu professoriloru dela universitate cu adressa demna de positiunea loru. Inca una inpregiurare, ce nu o pociu trece cu vederea. Preas. sa domnulu C a l i n i c u, mitropolitu primate alu Romaniei trecea asemenea in ochii multora de oppositionariu, de candu cu casulu dela Iassi din anii trecuti, candu nisce ómeni de calibrulu fratiloru Aslanu s. a. ilu silira la nisce manifestatiuni curióse. Preas. sa, care sufere multu de sanetate, se afla de catu-va timpu in cura la Vien'a. Se'i cititi inse adress'a de felicitare tramisa de acolo M. Sale Domnitoriului si publicata in „Monit." Nr. 109. Mitropolitulu primate numesce actulu din 10/22 Maiu a. c.: „Coronarea toturoru celorulalte din epoc'a renascerei nóstre", apoi „róga pe Ddieulu parintiloru nostri, cá si deací inainte se indrepteze calea Inaltimei Sale a Domnului intru tóte, pentru-cá Romani'a in eternu se se glorifice in august'a persóna si dinastia a Inaltimei Sale."

In adressele cetatianiloru veti afla mai multe espressiuni marcante si caracteristice. Cetatianii dela Botosiani pretindu, „cá se infruntamu ori-ce periculu pentru asigurarea existentiei si a independentiei statului romanu." Cei dela Rosiorii-de-Vede dicu: „Amu datu pepturile fratiloru si fiiloru nostri; vomu da sangele nostru pentru asemenea fapte mari." Cetatianii dela Romanu: „La tunurile, puscile si iataganulu turcescu Romani'a trebue se respundia cu vigóre si demnitate. Ddieu se intarésca braciulu romanu pentru salvarea tierei." La acésta adressa e subscrisu preas. sa episcopulu diecesanu I s a i a la loculu antaiu. Adress'a celoru 100 comercianti dela Iassi: „Mari'a T'a! In urm'a insulteloru provocatórie din partea Turciei ne s a n g e r a a n i m 'a. Astadi avemu o datoria de implinitu; si s u f l e t u l u Romaniei a resunatu din plaiuri pan' la mare. Astadi unu strigatu cá o fortuna erumpe din betranii rerunchi ai Iassiloru si acestu strigatu este: I n d e p e n d e n t i 'a R o m a n i e i!" — Cetatianii din Bacau: „Prea inaltiate Dómne! . . . Resbelulu cu Turci'a nu ne spaimanta. Romanii tari in credinti'a drepturiloru si in Ddieulu parintiloru nostri, sunt g a t a c á u n u s i n g u r u omu a se scola la glasulu datoriei pentru apararea Romaniei indepedente." — Cetatianii din Alesandri'a (la Dunare): „Mergi M. T'a pe calea marirei nationale, pe care ai apucatu, si fii siguru de concursulu poporului romanu." — Dela Zimnicea (la Dunare, in faci'a Sistovului): „T o t i c á u n u l u v o m u i n v i n g e s é u v o m u m o r í pentru apararea drepturiloru tierei si pentru Tine, Dómne!" — Cetatianii dela Curtea de Argesiu prin deputatiunea loru de 50:

*) Intardiata. Red.

„. . . . Romani'a independenta Te acclama! Comptéza M. T'a pe concursulu nostru!“ — Cetatienii din districtulu Buseu prin numerós'a loru deputatiune de preste 100: „. . . . Inainte déra M. T'a si fiti incredintiatu, ca tiér'a ve va urma cá unu singuru omu la ori-ce appellu si cacrificiu, ce i s'ar' cere de catra patrioticulu gubernu alu M. Tale. . . .“ Manifestatiunile escellente dela Craiova ar' merita se fia reproduse dupa cumu se afla publicate in diariele de aici. Stau multu la indoiéla, cá ce mesura se aplicu la intensitatea, la foculu patriotismului din capital'a Banatului Craiovei si din tóta provinci'a acésta. Ce se mai dici? Acésta e patri'a lui Mihaiu, a lui Thudoru (1821), a lui G. Maghieru, Gigûrtu, Solomonu si ceilalti capitani ai óstei de panduri din anulu 1828—9; éra generatiunea dintre 45 si 60 de ani este esita din scól'a lui P. Poenariu (totu Craiovénu) si din a lui Ioanu Maiorescu. Déra si in caracterulu acelui poporu vei afla multe trasuri de ale anticiloru legionari, ca-ci acei omeni sunt dedati se infrunte ori-ce periculu cu unu sange rece, care te pune adesea la mirare. Ce vreti dv., déca ei se inbuldiescu la Calafatu orbesce si róga pe colonelulu Cantilli, se faca bine se'i lase cá se traga si ei cu tunulu: „Mei fugiti de ací, au nu vedeti cumu se spargu bómbele si cumu rupsera in patru pe bietulu sergentû-majoru?“ „Ci ca numai unele se spargu domnule colonelu si nimerescu prea pucine“, respundea ei.

Déra a propos de spiritulu militariu! Tóte le-asiu fi crediutu, numai una nu: Cá se vediu junisiori delicati din Bucuresci, esiti din familiile cele mai bune, in etate de 18—19 ani, aruncandu manusile albe si frisur'a dupa usia, incalecandu cai iuti, inrolandu-se la Turnu-Magurelei si la Calafatu, alergandu nebunesce, pe unde cadu mai desu bombele. Totu ací in capitala se formara din populatiunea de 230 mii locuitori 5 legiune de garda cetatiéna, dupa cele 5 colori séu parti de urbe, organisate militaresce si despartite in cate 8 companii. Acésta garda este supusa ministeriului de interne. Corpurile de pompieri (Feuerwehr) din cele trei capitale, Bucuresci, Iassi, Craiova si din alte 12 comune urbane, organisate militaresce, exercitate si in artea de tunaria, stau pentru casuri de necessitate sub ministeriulu ostasiescu.

Perderile nóstre in ómeni pana acuma sunt relative prea pucine, déra totu asia de pucine sunt si ale turciloru, pe unde stau in faci'a nóstra. Lucrulu se esplica usioru din natur'a luptei cu artileria de bombe, séu obuse, cumu amu dice, incendiarie, pe distantie mari, apoi din modulu asiediarei bateriiloru, la care se cere prudentia singulara. Tient'a bombeloru nu este omulu, catu mai virtosu obiecte mari, cu scopu de a le aprinde, preface in ruine, a demonta baterii intregi, cu care ocasiune apoi sfarmiturile bombeloru omóra si pe unii ómeni, cai séu alte animale din apropiere, éra nu cu sut'a nici cu sutele, cumu galagescu foile maghiare, ca-ci nimeni nu e nebunu de legatu, cá se apropie de gur'a tunuriloru trupe intregi fora nici o necessitate. Va fi cu totulu altuceva, candu turcii voru cuteza se tréca Dunarea, cá batali'a se ajunga peptu la peptu.

— M. S. Domnitoriulu a adresatu urmatóri'a scrisóre dlui ministru-presiedinte I. Brateanu:

„Domnule presiedinte alu consiliului ministriloru!

Natiunea intréga s'a strinsu cu iubire in giurulu Meu la serbarea celui de alu un-spre-diece-léa aniversariu alu suirei Mele pe Tronu. Diu'a de diece Maiu a dobanditu o noua santienia pentru Mine in urm'a marelui actu alu Representatiunei Nationale. Cu acésta ocasiune Ni s'a adusu Dómnei si Mie, atatu din Capitala catu si din unghiurile cele mai departate ale tierei marturiile cele mai duióse de devotamentu si de patriotismu; ele suntu pentru anim'a Mea cea mai dulce resplata si celu mai puternicu indemnu pentru staruintiele, ce Amu pusu si Voiu pune neobositu spre a vedé pe deplinu prospera si fericita scump'a nóstra Patria.

Simpatiele ce toti Romanii, fora deosebire de idei si de opiniuni, Ne-au aratatu in acésta di, in care alegerea Natiunei m'a suitu pe Tronulu gloriosiloru Ei Domni, Ne impune, Dómnei si Mie, scump'a datoria de a arata fiacarui si tuturoru din adunculu animei, cea mai viua a Nóstra recunoscintia.

Te rogu déra, dle ministru-presiedinte, a fi catre toti interpretulu acestoru ale Nóstre sentimente si a priimi incredintiarea stimei afectuóse ce 'Ti pastrezu. CAROLU.

Bucuresti, in 12 Maiu 1877.“

Noutati diverse.

— **(Ridiculu!)** Fric'a e mare dómna; ea domnesce mai cu séma asupr'a fantasiei omului si o impinge la multe reteciri. Fantasi'a chinuita de frica adeseori maresce lucrurile mici si le vede tocma asia, cumu nu suntu. O eclatanta manifestatiune a fantasiei agitate de temeri imaginarie e aceea de-a vedé pericule, unde nu esistu. In casuri de aceste ridicululu ajunge la culme. Éca unu esemplu, care ve va face se rideti cu hohotu.

Mai in dilele trecute intelliginti'a maghiara din Sacele erá pre aci se surprinda pre romanii aceloru comune in plina revolutiune. Se scornise ad. faim'a, ca preutii romanesci au comandatu lànci prin tóte fauriscele din Satu-lungu, Cernatu, Turchesiu si Bacifalu. Acele lanci, se dicea, ca se ascundu prin baserici si ca intr'o buna deminétia preutimea romana le pune la dispusitiunea poporului, cá se omóra pre unguri. Bietii ciangài alarmati prin acésta faima, colportata de bravii loru conducatori, erau in mare nelinisce si nepace. Ei se gàndeau deja la midiulócele de aperare. O femeia ciangaica spuse intr'unu locu, ca cu prilegiulu alegeriloru comunali din Satu-lungu ungurii voru ucide pre toti romanii acestei comune, incependu dela capi.

Glum'a cu làncile incepuse a se ingrosiá. Inse, multiamita ceriului, totulu s'a terminatu printr'unu desnodamentu comicu, in care ridicululu nu lasa nimicu de doritu.

Ascultati! Se apropiase timpulu tunsului. Economii nostri saceleni se vedea nevoiti a inlocuí fórfecile usate si tocite din anii trecuti prin altele nóue si trebnice. Fórfecile de tunsu oile sunt destulu de mari si inainte de-a li se incarligá manunchiulu, ele presinta o forma curiósa. Sémena a ceva si nu prea sci a ce.

Amabilii nostri conlocuitori maghiari au vediutu prin atelierele fauriloru astfelu de fórfeci mocanesci neterminate. La prim'a vedere form'a loru i-a frapatu si i-au lasatu nedumeriti. „Ce se fia aceste instrumente?“ — se intrebau ei. — „Ce se fia si ce se fia?“

In cele din urma si dupa multa bataia de capu resolvira problemulu problematicu. Apoi strigara toti din tóte partile:

„Sunt lànci! popii romanesci au comandatu lànci! basericele sunt pline de lànci!“

Ridiculu! Rugamu pe d. Colomanu Tisza, se iè actu de acésta comica intemplare. Cu ajutoriulu ei Exc. s'a ar' poté se amuseze intr'o siedintia apropiata a dietei pre toti deputatii din B.-Pest'a, chiaru si pre opositionalii cei mai inversiunati. Candu onor. ministru-presiedinte va fi interpellatu despre miscamintele revolutionarie ale romaniloru ardeleni, n'are decatu se le spuna povestea fórfeceloru din Sacele. Suntemu convinsi, ca chiaru interpellantele va strigá in gur'a mare: **Ridiculu!** —il.

— (Multiamita publica.) „Albin'a“ institutu de creditu si economii a binevoitu cu destinsa generositate a aplacidá in siedinti'a sa ultima **50** de fl. v. a., éra p. t. domnii Gabriele Scridonu si Ioanu Tancu, ambii prof. in Naseudu, cate unu fl. v. a. pre sém'a societatei de lectura „Iuli'a“ a junimei romane dela universitatea din Clusiu, pentru cari fapte generóse, produse spre a simbolisá vi'a interessare a inflorirei societatii nóstre, primésca intim'a si sincer'a nóstra multiumire. —

Clusiu, 19 Maiu st. n. 1877.

Dr. Aur. Isacu, pres. Bas. Turcu, cassariu.

— (La arme). Cine vré se ié parte dintre officierii romani, cari au servitu in armate straine, se primescu cu braciele deschise in armat'a Romaniei si inca cu favoruri in gradulu avutu. Acést'a s'a decisu de catra Camer'a deputatiloru Romaniei in siedenti'a din 16 Maiu a. c. cu 61 bile contra la 3, din 64 votanti.

Mai nou.

Cetimu in „U. p. A.“ ca Mari'a s'a Domnitoriulu a dusu in persóna marea cruce a decoratiunei Stéu'a Romaniei generalului Nicolae Golescu. „Ce tablou miscatoriu, ce momentu solemnu!“ esclama numitá fóia. „Junele si vigurosulu suveranu alu Romaniei independente, aplecatu pe patulu pe care jace, de doi ani betranulu luptatoriu, celu mai tare, celu mai nestramutatu representante alu Romaniei in lupta pentru independinti'a patriei!“ „Totu in diu'a aceea principele Carolu a datu marea cruce la doi din vechii si marii luptatori pentru independenti'a Romaniei, domniloru M. Cogalniceanu si Ioanu Bratianu.“

In 3 Iuniu pe la 6 óre sér'a au deschisu turcii din Vidinu foculu asupr'a lucratoriloru din Calafatu, cari ridicara o noua bateria numita „Independenti'a“. Bateriele din Calafatu au ripostatu (respunsu) si foculu s'a urmatu de ambe partile in cursu de o óra. Bombele din Calafatu cadiute intr'o bateria turca au silit'o se inceteze. Romanii n'avura nici o pierdere, unu singuru lucratoriu dela bateri'a „Independenti'a“ a fostu pucinu ranitu.

Cursurile

la bursa in 5 Iuniu 1877 stá asia:

Galbini imperatesci — —	5	fl. 96	cr v. a.
Napoleoni — — —	9	„ 98	„ „
Augsburg — — —	110	„ 50	„ „
Londonu — — —	124	„ 80	„ „
Imprumutulu nationalu —	65	„ 70	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	60	„ 65	„ „
Obligatiunile rurale ungare	74	„ 25	„ „
„ „ temesiane	73	„ —	„ „
„ „ transilvane	72	„ 50	„ „
„ „ croato-slav.	—	„ —	„ „
Actiunile bancei — —	774	„ —	„ „
„ creditului — —	143	„ —	„ „

Redactoru respundietoriu si Editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.